

ЗАКАРПАТСЬКА АКАДЕМІЯ МИСТЕЦТВ

Кафедра образотворчого мистецтва

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з навчальної
роботи

 А. М. Бокшан

“ 29 ” 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЖИВОПИС

(шифр і назва навчальної дисципліни)

галузь знань 02 Культура і мистецтво

(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність 023 образотворче мистецтво, декоративне мистецтво,
реставрація

(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма «Образотворче мистецтво»

Факультет Образотворчого мистецтва

2020 – 2021 навчальний рік

Робоча програма з Живопису для студентів за спеціальністю: 023 образотворче м-во, декоративне м-во та реставрація (Ж-І.) "27" серпня 2020 року - 12 с.

ОПІ «Образотворче мистецтво»

Розробник: **Цап Є. М.** викладач,

(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри ОМ.

Протокол від "27" серпня 2020 року №1

Завідувач кафедри Коприва А.Т.

(підпис)

(Коприва А.Т.)

(прізвище та ініціали)

© _____, 20__ рік

© _____, 20__ рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ОПІ, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів - 5,5	<u>Галузь знань</u> 02 Культура і мистецтво (шифр і назва)	Форма навчання: Нормативна (за вибором) Денна
	<u>Спеціальність</u> 023 образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація (шифр і назва)	
Модулів - 1	<u>ОПІ</u> «Образотворче мистецтво»	Рік підготовки:
Змістових модулів - 2		1-й
		Семестр
Загальна кількість годин – 165 год.		1-й, 2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 год.	<u>Освітній рівень:</u> бакалавр	Лекції
		10 год.
		Практичні
		106 год.
		Самостійна робота
		49 год.
	Індивідуальні завдання:	
	30 год.	
	Вид контролю: Диференційований залік у 1 семестрі; екзаменаційний перегляд у 2 семестрі.	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета:

- Освоєння технічних прийомів для творчого пошуку та виконання поставлених завдань.
- Створення зображення натюрмортів різними технічними засобами акварельного живопису.
- Розвиток образотворчого мислення, що необхідно для творчої діяльності у всіх видах образотворчого мистецтва.
- Вивчити різноманітні техніки акварельного живопису та поетапне методичне ведення живопису.
- Відображення цілісної композиції, тональних та колористичних співвідношень загальних плям на площині, досягнення живописної грамоти.

Завдання:

- Надання учням усвідомлення основних критеріїв для володіння основами живописної грамоти.
- Формування аналітичного підходу для вирішення основних тональних та колористичних задач.
- Поетапність вивчення живописних законів від простих завдань до складних композицій.
- Поетапне навчання, що передбачає поступове ускладнення практичних завдань та живописних задач для грамотного формування пластичного об'єму предметів.
- Вивчення теоретичних основ живопису для методичного ведення дисципліни.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- Закони живопису, колориту, тональних співвідношень, та вміти їх застосовувати;
- особливості роботи різними живописними техніками;
- закони композиції та тональної перспективи;
- поетапність ведення акварельного живопису.

вміти:

- виявляти основні тональні та колористичні співвідношення;
- застосовувати кольорові тональні співвідношення та технічні можливості акварелі;
- виконати академічний натюрморт з простих геометричних тіл, дотримуючися

- тональних співвідношень, пропорцій та колориту;
- аналізувати пластику форми, пропорції і конструктивні особливості окремих предметів;
- користуватися тональними та колористичними співвідношеннями для пластичної ліпки форми предметів;
- бачити форму цілісно;
- гармонійно поєднувати всі елементи композиції, створивши цілісний композиційний твір.

3. Програма навчальної дисципліни

I семестр.

Змістовний модуль 1. Вивчення принципів об'ємних геометричних тіл у середовищі засобами кольору та тону.

Тема 1. Натюрморт простих геометричних предметів.

Коротка характеристика постановки: натюрморт з 2-3-х простих геометричних фігур, різних за формою та пропорціями.

Мета завдання: Вивчення основ формування об'єму предметів геометричних тіл в залежності від освітлення та розміщення. (куб, піраміда, циліндр).

Послідовність роботи:

1. Загальна композиція натюрморту всіх предметів.
2. Побудова окремих предметів на листі, та вимірювання їх конструктивних і пропорційних співвідношень один до одного.
3. Заливка основних локальних п'ятен світла-тіні, тепла-холоду, та падаючих тіней.
4. Формування об'єму предметів на основі світла, півтіней, рефлексів.
5. Узагальнене завершення роботи.

Техніка виконання – акварель. Матеріал – олівець, акварельні фарби, пензлі акварельні, папір акварельний. Формат А3.

Тема 2. Натюрморт з 2-3 складних геометричних тіл на фоні одноколірної драперії.

Коротка характеристика постановки: 2-3 хроматичні геометричні тіла різні за будовою, кольором та пропорціями в середовищі кольорової драперії.

Мета завдання: Вивчення принципів живописних законів та тональних співвідношень світла-тіні.

Послідовність роботи:

1. Загальна композиція, та розміщення предметів натюрморту на листі.
2. Лінійна побудова предметів, та вимірювання їх пропорційних співвідношень один до одного методом порівняння.
3. Заливка основних локальних п'ятен світла-тіні, тепла-холоду.
4. Формування об'єму предметів на основі світла, півтіні, тіні, рефлексів.

5. Узагальнене та цільне завершення роботи .

Техніка виконання – акварель. Матеріал – олівець, акварельні фарби, акварельні пензлі, акварельний папір. Формат А3.

Тема 3. (ЕЗ) Натюрморт з складних геометричних тіл на тлі контрастних кольорових драперій.

Коротка характеристика постановки: 3-4 складні геометричні тіла різні за формою, пропорціями, кольором на фоні контрастних кольорових драперій.

Мета завдання: Вивчення основ формування об'єму геометричних предметів за допомогою тональних та колористичних співвідношень світла, ів тіней, тіні та рефлексів .

Послідовність роботи:

1. Загальна композиція геометричних предметів натюрморту, та розміщення на форматі.
2. Лінійна побудова предметів, та їх конструктивних особливостей та вимірювання їх пропорцій методом порівняння один до одного. Моделювання власних, падаючих тіней і ів тіней.
3. Розміщення основних локальних плям світла-тіні та тепла-холоду, створення єдиного колориту.
4. узагальнене та цілісне завершення роботи.

Техніка виконання – акварель. Матеріал – олівець, акварельні фарби, акварельні пензлі, акварельний папір. Формат А2.

II семестр.

Змістовний модуль 8. Вивчення засобів виразності живопису, та основ формування об'ємних предметів у просторі засобами кольору та тону.

Тема 4. Натюрморт з предметів побуту виконаний технікою «гризайль».

Коротка характеристика постановки: Натюрморт з простих побутових предметів різних за пропорціями та формою.

Мета завдання: Вивчення грамотної тональної ліпки конструктивних особливостей предметів на основі і світло-тіньових співвідношень.

Послідовність роботи:

1. Загальна композиція предметів натюрморту на площині.
2. Лінійна побудова предметів та їх конструктивних особливостей, розміщення предметів на листі, вимірювання пропорційних співвідношень один до одного методом порівняння.
3. Розміщення локальних плям світла-тіні, пошук тональних співвідношень між предметами і фоном.
4. Детальна проробка окремих деталей у контексті цільної форми предметів.
5. Узагальнене та цілісне завершення роботи.

Техніка виконання – гризайль. Матеріал – олівець, акварельні фарби, або гуаш, акварельний папір.

Тема 5. Натюрморт з предметів побуту, виконаний в обмеженій кольоровій гаммі (сажа, кость жжона охра червона, охра жовта, марс коричневий).

Коротка характеристика постановки: Тематичний натюрморт різних за формою, конструкцію, матеріальністю предметів побуту.

Мета завдання: Вивчення тональних і колористичних світло-тіньових співвідношень для надання роботі максимальної живописної виразності при мінімальній кількості кольорів.

Послідовність роботи:

1. Загальна композиція предметів натюрморту на площині.
2. Лінійна побудова предметів та їх конструктивних особливостей, пропорційних співвідношень один до одного.
3. Розміщення локальних плям світла-тіні, та пошук виразних живописних співвідношень при обмеженій кольоровій колористиці.
4. Детальна проробка окремих деталей у контексті цільної форми предметів.
5. Узагальнене та цілісне завершення роботи.

Техніка виконання – акварель. Матеріал – олівець, акварельні фарби, акварельний папір. (сажа, кость жжона, охра, марс коричневий).

Тема 6. (ЕЗ) Складний натюрморт з предметів побуту.

Коротка характеристика постановки: Складний тематичний натюрморт з предметів побуту різних за матеріальністю конструкцією і кольором на тлі різних по кольору і тону драперій.

Мета завдання: Створення об'ємно-просторової композиції, моделювання форми кольором, тоном, передача тепло-холодних кольорових співвідношень.

Послідовність роботи:

1. Загальна композиція предметів натюрморту на площині.
2. Лінійна побудова предметів та їх конструктивних особливостей.
3. Розміщення локальних плям світла-тіні, і створення цільної композиції.
4. детальна прописка окремих деталей у контексті цільної форми предметів.
5. узагальнене та цілісне завершення роботи.

Техніка виконання – акварель, Матеріал – олівець, акварельні фарби, акварельний папір.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Змістовий модуль 1.													

Тема 1. Натюрморт простих з геометричних предметів.	18	2	16	-			-	-	-	-	-	-
Тема2. Натюрморт з 2-3 складних геометричних тіл на фоні одноколірної драперії.	16	1	15	-			-	-	-	-	-	-
Тема 3. (ЕЗ) Натюрморт з складних геометричних тіл на тлі контрастних кольорових драперій.	20	1	19	-			-	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 1	54	4	50		-		-	-	-	-	-	-
Змістовий модуль 2.												
Тема1. Натюрморт з простих предметів побуту виконаний технікою «гризайль».	20	1	19	-			-	-	-	-	-	-
Тема 2. Натюрморт з предметів побуту, виконаний в обмеженій	20	2	18	-			-	-	-	-	-	-

кольоровій гаммі (сажа, кость жжона охра червона, охра жовта, марс коричневий).												
Тема 3. (ЕЗ) Складний натюрморт з предметів побуту.	22	2	20	-			-	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 2	62	5	57	-	-		-	-	-	-	-	-
Усього годин	165	10	106	-	-	49	-	-	-	--	-	-

5. Теми практичних занять

N з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Натюрморт простих з геометричних предметів.	18
2	Тема 2. Натюрморт з 2-3 складних геометричних тіл на фоні одноколірної драперії.	16
3	Тема 3. (ЕЗ) Натюрморт з складних геометричних тіл на тлі контрастних кольорових драперій.	20
4	Тема 4. Натюрморт з простих предметів побуту виконаний технікою «гризайль».	20
5	Тема 5. Натюрморт з предметів побуту, виконаний в обмеженій кольоровій гаммі (сажа, кость жжона охра червона, охра жовта, марс коричневий).	20
6	Тема 6. (ЕЗ) Складний натюрморт з предметів побуту.	22

--	--	--

7. Самостійна робота

N з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Етюди простих натюрмортів з предметів побуту, (овочі, фрукти, предмети побуту). Завдання: Засвоїти основні принципи формування об'єму, та колористичної ліпки форми побутових предметів, овочів та фруктів. Формат: А3, А2. Матеріал; акварельний папір, акварельні краски, акварельні пензлі.	20
2	Копії натюрмортів з побутових предметів, овочів, фруктів, на тлі драперії. Завдання: Вивчення прийомів передачі об'єму предметів живописними засобами. Формат: А3, А2. Матеріал; акварельний папір, акварельні краски.	20

8. Методи навчання: практична робота, націлена на вивчення основ для вміння формувати об'єм на площині засобами кольору та тону. Основний засіб – робота над постановками, вивчення основних законів побудови і композиції, кольорознавства, які ускладнюються у відповідності до методики навчання живопису.

9. Методи контролю: поточні та підсумкові перегляди та систематичні індивідуальні консультації викладача.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Екзаменаційний перегляд

Поточне тестування та самостійна робота						Сума
Змістовий модуль N 1			Змістовий модуль N 2			
T1	T2	T3		ІНДЗ	Підсумковий контроль	100
15	15	20		20	30	

Підсумковий екзаменаційний перегляд

Поточне тестування та самостійна робота		Підсумковий екзамен	Сума
Змістовий модуль 1		ІНДЗ	100
T1	T2	20	
20	30		
		30	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

<i>За шкалою ECTS</i>	<i>За шкалою навчального закладу (як приклад)</i>	<i>Традиційна оцінка за національною шкалою (чотирибальна система)</i>	<i>Залік/Екзамен</i>
<i>A</i>	<i>90 - 100</i>	ВІДМІННО	<i>Зараховано</i>
<i>B</i>	<i>82 – 89</i>	ДОБРЕ	
<i>C</i>	<i>74 – 81</i>		
<i>D</i>	<i>64 – 73</i>	ЗАДОВІЛЬНО	
<i>E</i>	<i>60 – 63</i>		
<i>FX</i>	<i>35 – 59</i>	НЕЗАДОВІЛЬНО	<i>Не зараховано</i>
<i>F</i>	<i>1 - 34</i>		

13. Рекомендована література

Базова

1. В. Кандинский “Точка и линия на плоскости”, Азбука, 2015.
2. С. Капланова “От замысла и натуры к законченному произведению”, Изобразительное искусство, 1981.
3. Л. В. Молчанов “Пространство мира и пространство картины”, - Москва: Советский художник, 1983.
4. М. Пастуро “История цвета: синий”, - Москва: Новое литературное обозрение, 2017.
5. “Секреты живописи старых мастеров”, - Москва: Изобразительное искусство, 1989.
6. Н. Н. Волков “Цвет в живописи”, “Искусство”, 1984.
7. И. Иттен “Искусство цвета”, Изд. Дмитрий Аронов, 2015.
8. А. С. Зайцев “Наука о цвете и живопись”, Искусство, 1986.
9. Ж. Агостин “Теория цвета и её применение в искусстве и дизайне”, - Москва: Мир, 1985.
10. Школа изобразительного искусства (в 9 выпусках), - Москва: Издательство Академии художеств, 1962г.
11. Бучинський С.Л. Основи грамоти з образотворчого мистецтва. – К.: Радянська школа, 1981.
12. Кириченко М.А., Кириченко І.М. Основи образотворчої грамоти. – Київ: Вища школа, 2002.
13. Гребенюк Г.Є. Основи композиції та рисунок. – К.: Техніка, 1997.